

Parallelforskydning af grafer.

Parallelforskydning

Vi kan parallelforskyde grafer for funktioner på to forskellige måder. Vi kan lægge et tal til funktionsforskriften for på denne måde at parallelforskyde grafen langs y -aksen. Og vi kan lægge et tal til x -værdien og parallelforskyde grafen for funktion langs x -aksen.

Sætning 1.1 (Parallelforskydning). *Lad f være en funktion. Grafen for f kan parallelforskydes med b op langs y -aksen ved at lægge b til funktionsforskriften som*

$$f(x) + b.$$

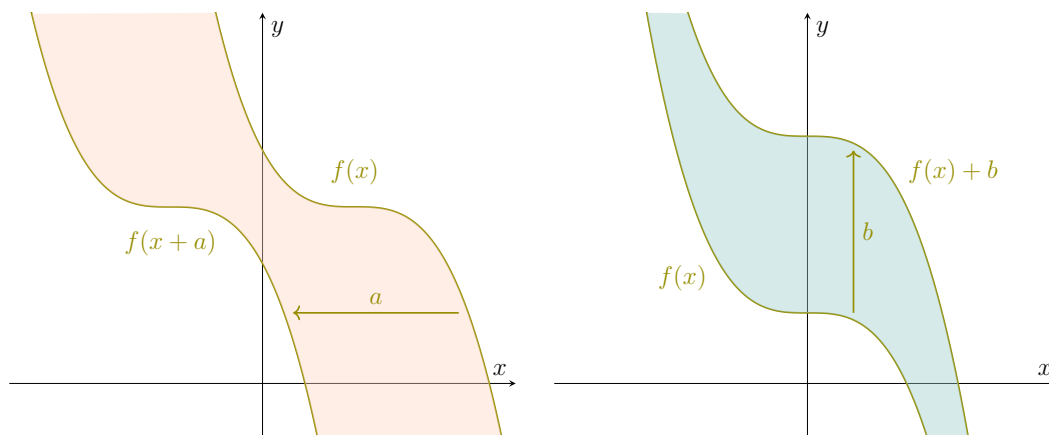
Grafen for f kan parallelforskydes med a til venstre langs x -aksen ved at lægge a til funktionsargumentet som

$$f(x + a).$$

En parallelforskydning både langs x -aksen og y -aksen kan altså skrives

$$f(x + a) + b.$$

Vi kan se en parallelforskydning langs y -aksen på Figur 2 og en parallelforskydning langs x -aksen på Figur 1.

Figur 1: Vandret parallelforskydning (langs x -aksen). Figur 2: Lodret parallelforskydning (langs y -aksen).

Eksempel 1.2. Vi betragter funktionen $f(x) = x^2$. Vi kan parallelforskyde f langs x -aksen og få

$$f(x+2) = (x+2)^2.$$

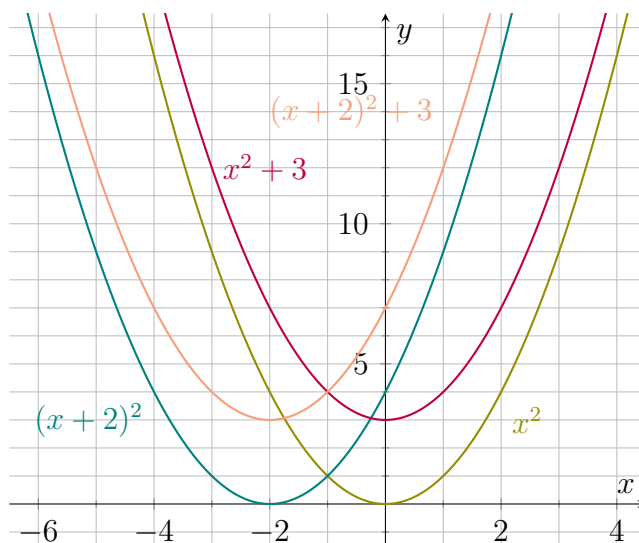
Vi kan også parallelforskyde langs y -aksen og få

$$f(x) + 3 = x^2 + 3.$$

Vi kan samle disse parallelforskydninger og få

$$f(x+2) + 3 = (x+2)^2 + 3.$$

Vi kan se disse funktioner tegnet på Figur 3.

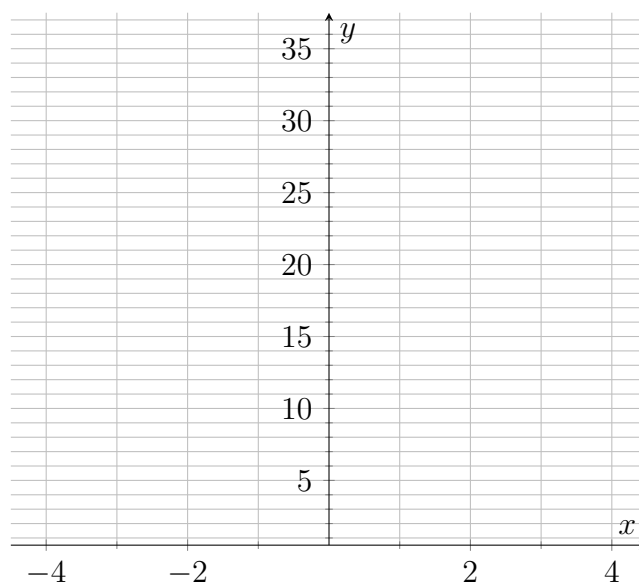

Figur 3: Parallelforskydninger af grafen for funktionen $f(x) = x^2$.

Opgave 1

Udfyld følgende tabel og skitser de fem grafer på koordinatsystemet.

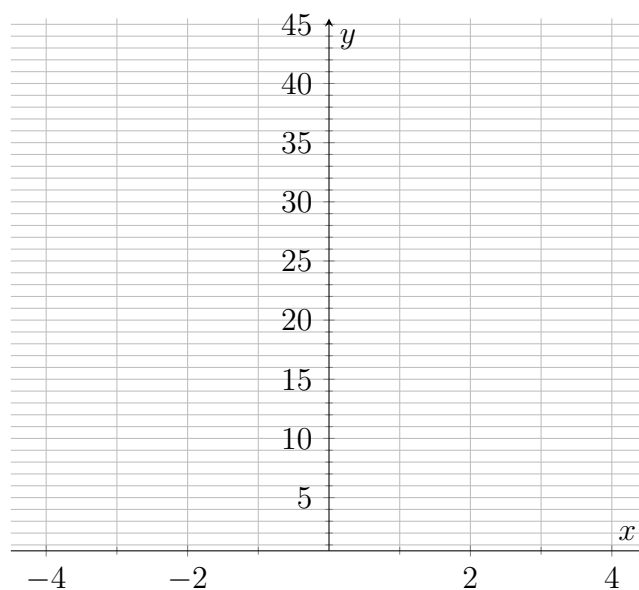
x	$(x - 2)^2$	$(x - 1)^2$	x^2	$(x + 1)^2$	$(x + 2)^2$
-4					
-3					
-2					
-1					
0					
1					
2					
3					
4					

Kan du gennemskue, hvad der sker med grafen, hvis vi lægger et tal til x -værdien som det eksempelvis sker for $x^2 \rightarrow (x + 1)^2$.

Opgave 2

x	x^2	$x^2 + 3$	$x^2 + 6$
-4			
-3			
-2			
-1			
0			
1			
2			
3			
4			

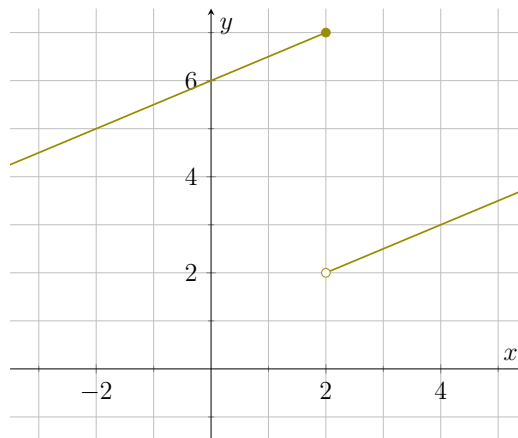
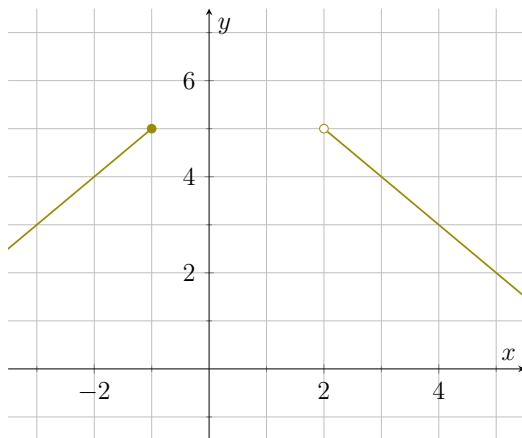
Kan du gennemskue, hvad der sker med grafen, hvis vi lægger et tal til y -værdien, som det eksempelvis er tilfældet med $x^2 + 3 \rightarrow x^2 + 6$?

Opgave 3

- i) Parallelforskyd grafen for $f(x) = x^2$ langs x -aksen så den går gennem punktet $(2, 49)$.
- ii) Parallelforskyd grafen for $f(x) = x^2$ langs y -aksen, så den går gennem punktet $(4, 20)$.
- iii) Parallelforskyd grafen for $f(x) = 10x - 5$ langs x -aksen, så den går gennem punktet $(5, -5)$.
- iv) Parallelforskyd grafen for $f(x) = 2^x$ langs x -aksen, så den går gennem punktet $(5, 4)$

Opgave 4

Opskriv forskriften for følgende grafer og parallelforskyd derefter en af graferne henholdsvis vandret og lodret, så de bliver kontinuerte (sammenhængene) funktioner.

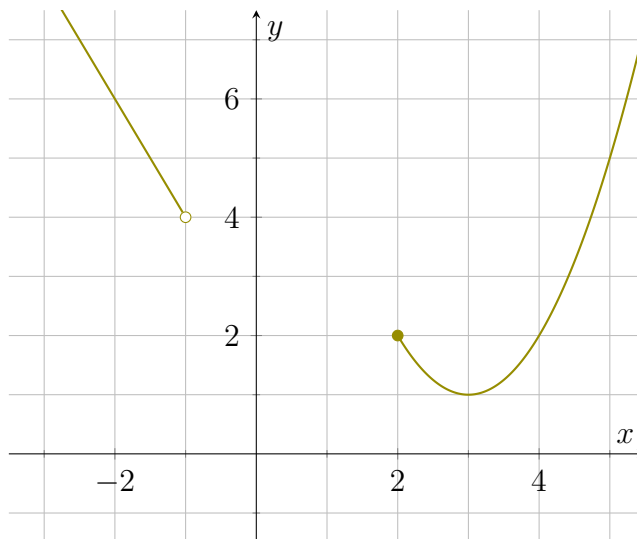

Opgave 5

I følgende koordinatsystem ses graferne for funktionerne $f :]-\infty, -1[\rightarrow \mathbb{R}$ og $g : [2, +\infty[\rightarrow \mathbb{R}$ givet ved

$$\begin{aligned} f(x) &= -2x + 2, \\ g(x) &= x^2 - 6x + 10. \end{aligned}$$

Forskyd grafen for g , så f og g til sammen danner en kontinuert funktion. Tegn denne funktion i Maple og undersøg, om du har forskudt grafen korrekt.

Opgave 6

En funktion f siges at være *lige*, hvis det for alle $x \in \text{Dm}(f)$ gælder, at

$$f(x) = f(-x).$$

Modsat siges f at være *ulige*, hvis det gælder, at

$$f(x) = -f(-x).$$

- Afgør, om funktionerne $\cos(x)$ og $\sin(x)$ er ulige eller lige funktioner.
- Parallelforskyd $\cos(x)$, så det bliver den omvendte funktionstype. Tegn eventuelt funktionen i GeoGebra og anvend en skyder.
- Parallelforskyd $\sin(x)$, så det bliver den omvendte funktionstype. Tegn eventuelt funktionen i GeoGebra og anvend en skyder.